

חקיקה, חקיקת משנה והוראות בנק ישראל*

1. הוראות הנזילות

חוק בנק ישראל, תשי"ד — 1954

הוראות בדבר נכסים נזילים**

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954, לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

תיקון סעיף 6

1. בסעיף 6 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971 * (להלן — ההוראות העיקריות), בפסקה (3) (א) ו-(ב), במקום "18%" יבוא "23%".

הוראות מעבר

2. על אף האמור בסעיף 6(3), כמתוקן בהוראות אלה, יהיה שיעור נזילות החובה על פקדונות לפי הסעיף האמור בתקופות שלהלן באחוזים שצויינו לצידן:

20%	(1) מיום תחילתן של הוראות אלה עד יום כ"ה בטבת תשל"ב (12 בינואר 1972)
21%	(2) מיום כ"ו בטבת תשל"ב (13 בינואר 1972) עד יום כ"ד בשבט תשל"ב (9 בפברואר 1972)
22%	(3) מיום כ"ה בשבט תשל"ב (10 בפברואר 1972) עד יום כ"ב באדר תשל"ב (8 במרס 1972)

תחילה

3. תחילתן של הוראות אלה היא ביום כ"ח בכסלו תשל"ב (16 בדצמבר 1971).

השם

4. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון), תשל"ב—1971".

משה זנבר
נגיד בנק ישראל

י"א בכסלו תשל"ב (29 בנובמבר 1971)

* נערך בידי ד"ר אברהם לזוביק, יועץ משפטי למפקח על הבנקים.

** קובץ התקנות 2782, תשל"ב, עמ' 359 (9.12.1971).

1 ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

2 ק"ת תשל"א, עמ' 690, 860.

חוק בנק ישראל, תשי"ד — 1954

הוראות בדבר נכסים נזילים *

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954³, לאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

תיקון סעיף 6

1. בסעיף 6 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971⁴ (להלן — ההוראות העיקריות), בפסקה (1), במקום "67.5%" יבוא "72%".

הוראות מעבר

2. על אף האמור בסעיף 6(1) להוראות העיקריות, כמתוקן בהוראות אלה, יהיה שיעור נזילות החובה על פקדונות לפי הסעיף האמור, בתקופות שלהלן, באחוזים שצוייגו לצידן:

68.5%	(1) מיום תחילתן של ההוראות אלה עד יום ח' באדר תשל"ב (23 בפברואר 1972)
69.5%	(2) מיום ט' באדר תשל"ב (24 בפברואר 1972) עד יום ז' בניסן תשל"ב (22 במרס 1972)
70 %	(3) מיום ח' בניסן תשל"ב (23 במרס 1972) עד יום כ"ח בניסן תשל"ב (12 באפריל 1972)
71 %	(4) מיום כ"ט בניסן תשל"ב (13 באפריל 1972) עד יום כ"ו באייר תשל"ב (10 במאי 1972)

תחילה

3. תחילתן של הוראות אלה ביום י"ח בשבט תשל"ב (3 בפברואר 1972).

השם

4. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון מס' 2), תשל"ב—1972".

משה זנבר
נגיד בנק ישראל

ט"ו בשבט תשל"ב (31 בינואר 1972)

חוק בנק ישראל, תשי"ד — 1954

הוראות בדבר קביעת שיעורי ריבית על גרעונות בנכסים נזילים **

בתוקף סמכותי לפי סעיף 51 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954⁵, ולאחר התייעצות עם הוועדה, אני מורה לאמור:

* קובץ התקנות 2803, תשל"ב, עמ' 621 (3.2.1972).

** קובץ התקנות 2809, תשל"ב, עמ' 668 (17.2.1972).

³ ס"ח תשי"ד, עמ' 192

⁴ ק"ת תשל"א, עמ' 690, עמ' 860; תשל"ב, עמ' 359.

⁵ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

1. בסעיף 2 להוראות בנק ישראל (קביעת שיעורי ריבית על גרעונות בנכסים נזילים), תשל"א—1971⁶ (להלן — ההוראות העיקריות) —

- (1) בפסקה (3), במקום "30%" יבוא בכל מקום "15%";
 (2) במקום פסקה (4) יבוא:
 "(4) שיעור הריבית לכל שבוע על הגרעון שיחושב לפי סעיף זה (להלן — הגרעון השבועי) יהיה כדלהלן:

- (1) על אותו חלק מהגרעון השבועי שאינו עולה על 1% מנזילות החובה של המוסד הבנקאי לפי הפרק השני להוראות הנזילות, בלי להביא בחשבון את ההתפתחות לפי סעיף 8 להוראות הנזילות (בסעיף זה — נזילות חובה ברוטו) 10% לשנה
 (2) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 1% ואינו עולה על 2% מנזילות חובה ברוטו 11% לשנה
 (3) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 2% ואינו עולה על 4% מנזילות חובה ברוטו 13% לשנה
 (4) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 4% ואינו עולה על 7% מנזילות חובה ברוטו 14% לשנה
 (5) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 7% מנזילות חובה ברוטו 15% לשנה;
 (5) על אף האמור בפסקה (4), אם היה למוסד בנקאי גרעון בנזילות במשך שלושה שבועות רצופים, יחולו שיעורי הריבית המפורטים להלן על הגרעון השבועי בכל שבוע לאחר שלושת השבועות האמורים, עד אשר יעברו שלושה שבועות רצופים שבהם לא היה למוסד הבנקאי גרעון בנזילות:

- (1) על אותו חלק מהגרעון השבועי שאינו עולה על 1% מנזילות חובה ברוטו 12% לשנה
 (2) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 1% ואינו עולה על 2% מנזילות חובה ברוטו 13% לשנה
 (3) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 2% ואינו עולה על 4% מנזילות חובה ברוטו 15% לשנה
 (4) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 4% ואינו עולה על 7% מנזילות חובה ברוטו 16% לשנה
 (5) על אותו חלק מהגרעון השבועי העולה על 7% מנזילות חובה ברוטו 17% לשנה".

ותחילה והוראות מעבר

2. (א) תחילתו של סעיף 1(1) היא ביום כ' באדר תשל"ב (17 בפברואר 1972), אולם בתקופה מיום התחילה האמור עד יום ט"ז בתמוז תשל"ב (28 ביוני 1972) יחול סעיף 2(3) להוראות העיקריות כאילו במקום "15%" היה כתוב בכל מקום "20%".

⁶ ק"ת תשל"א, עמ' 698.

(ב) תחילתו של סעיף 1(2) היא —

- (1) לגבי פסקה (4) — ביום ב' באדר תשל"ב (17 בפברואר 1972);
 (2) לגבי פסקה (5) — ביום י"ז בתמוז תשל"ב (29 ביוני 1972).

השם

3. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (קביעת שיעורי ריבית על גרעונות בנכסים נזילים) (תיקון), תשל"ב—1972".

משה זנבר
 נגיד בנק ישראל

כ"ב בשבט תשל"ב (7 בפברואר 1972)

רכרי הפכר

שינוי בשיעורי נזילות

לאור העלייה המתמדת באמצעי התשלום בתקופה הנוכרת, החליט הנגיד על העלאת שיעורי הנזילות על פקדונות עובר ושב ועל פקדונות לזמן קצוב לששה חודשים או יותר, כדלהלן:

שיעור הנזילות		תאריך העלאה
פקדונות לזמן קצוב 6 חודשים או יותר	פקדונות עובר ושב	
20%*	—	16 דצמבר 1971
21%	—	13 ינואר 1972
—	**68.5%	3 פברואר 1972
22%	—	10 פברואר 1972
—	69.5%	24 פברואר 1972
23%	—	9 מרס 1972
—	70 %	23 מרס 1972
	71 %	13 אפריל 1972
	72 %	11 מאי 1972

* שיעור קודם: 18%.

** שיעור קודם: 67.5%.

שינוי בקנסות על גרעונות בנזילות

השינויים העיקריים בשיטת הקנסות על גרעונות בנזילות הם שניים: העלאת שיעורי הקנס על גרעונות גדולים והעלאתם בגין גרעונות רצופים. העלאת שיעורי הקנס על גרעונות גדולים בוצעה תוך שינוי הבסיס למדידת עומק הגרעון. לפי ההוראות הקודמות, על שיעורי הקנס מ-11% עד 14% לשנה בהתאם לסכום הגרעון כאחוז מפקדונות הציבור בידי המוסד הבנקאי; לפי ההוראות החדשות עולים שיעורי הקנס מ-10% ל-15% לשנה בהתאם לסכום הגרעון כאחוז מנזילות החובה של המוסד. שיעורי קנס גבוהים יותר (מ-12% ל-17% לשנה) יחולו לאתר השבוע השלישי של גרעונות רצופים ויחולו עד שלא יהיה למוסד גרעון במשך שלושה שבועות רצופים.

חוק בנק ישראל, תשי"ד—1954

הוראות בדבר הגבלת האשראי הבנקאי *

בתוקף סמכותי לפי סעיף 53 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954⁷, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

החלפת סעיף 2

1. בהוראות בנק ישראל (הגבלת האשראי הבנקאי), תשל"א—1971⁸, במקום סעיף 2 יבוא:

"איסור על הגדלת האשראי המוגבל

(2) מוסד בנקאי לא יגדיל את יתרת האשראי המוגבל, כשהיא מחושבת על בסיס ממוצע שבועי של נתונים יומיים, מעל סכום השווה ליתרת האשראי המוגבל ביום הקובע, או ליתרת האשראי המוגבל הממוצעת ליום רביעי של כל אחד מארבעת השבועות שקדמו ליום הקובע, לפי הגדולה שביניהן (להלן — הבסיס), בתוספת 2½% מהבסיס".

השם

2. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (הגבלת האשראי הבנקאי) (תיקון), תשל"ב—1971".

דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל

י"ב בחשון תשל"ב (31 באוקטובר 1971)

חוק בנק ישראל, תשי"ד—1954

הוראות בדבר הגבלת האשראי הבנקאי **

בתוקף סמכותי לפי סעיף 53 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954⁹, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

ביטול

1. הוראות בנק ישראל (הגבלת האשראי הבנקאי), תשל"א—1971¹⁰ — בטלות.

תחילה

2. תחילתן של הוראות אלה ביום כ"ב בניסן תשל"ב (6 באפריל 1972).

* קובץ התקנות 2767, תשל"ב, עמ' 199 (4.11.1971).

** קובץ התקנות 2847, תשל"ב, עמ' 1147 (11.5.1972).

⁷ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

⁸ ק"ת תשל"א, עמ' 1555.

⁹ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

¹⁰ ק"ת תשל"א, עמ' 1555, עמ' 1546; ק"ת תשל"ב, עמ' 199.

השם

3. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (הגבלת האשראי הבנקאי) (ביטול), תשל"ב—1972".

משה זנבר
נגיד בנק ישראל

ט"ז באייר תשל"ב (30 באפריל 1972)

תקנות־שעת־חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע), תשל"א—1971 צו בדבר קנסות בשל הגדלת האשראי הבנקאי *

בתוקף סמכותי לפי תקנה 40 לתקנות־שעת־חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע), תשל"א—1971,¹¹ אני מורה לאמור:

תיקון סעיף 2

1. בהוראות נגיד בנק ישראל (קנסות בשל הגדלת האשראי הבנקאי), תשל"א—1971,²¹ בסוף סעיף 2 יבוא "בניכוי הריבית שעליו לשלם לבנק ישראל באותו שבוע, בהתאם לסעיף 2 להוראות בנק ישראל (קביעת שיעורי ריבית על גרעונות בנכסים נזילים), תשל"א—1971"¹³.

תחילה

2. תחילתן של הוראות אלה ביום ב' באדר תשל"ב (17 בפברואר 1972).

השם

3. להוראות אלה ייקרא "הוראות נגיד בנק ישראל (קנסות על הגדלת האשראי הבנקאי) (תיקון), תשל"ב—1972".

משה זנבר
נגיד בנק ישראל

כ"ב בשבט תשל"ב (7 בפברואר 1972)

תקנות־שעת־חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע), תשל"א—1971 צו בדבר קנסות בשל הגדלת האשראי הבנקאי **

בתוקף סמכותי לפי תקנה 40 לתקנות שעת חירום (הסדרים בעקבות שינוי שער המטבע), תשל"א—1971,¹⁴ אני מורה לאמור:

* קובץ התקנות 2809, תשל"ב, עמ' 670 (17.2.1972).

** קובץ התקנות 2834, תשל"ב, עמ' 1006 (13.4.1972).

¹¹ ס"ח תשל"א, עמ' 189.

¹² ק"ת תשל"א, עמ' 1556, עמ' 1596.

¹³ ק"ת תשל"א, עמ' 698; תשל"ב עמ' 668.

¹⁴ ס"ח תשל"א, עמ' 189.

ביטול

1. הוראות נגיד בנק ישראל (קנסות על הגדלת האשראי הבנקאי), תשל"א—1971¹⁵ — בטלות.

תחילה

2. תחילתן של הוראות אלה ביום כ"ב בניסן תשל"ב (6 באפריל 1972).

3. להוראות אלה ייקרא "הוראות נגיד בנק ישראל (קנסות על הגדלת האשראי הבנקאי) (ביטול), תשל"ב—1972".

משה זנבר
נגיד בנק ישראל

י"ח בניסן תשל"ב (2 באפריל 1972)

דברי הסבר

לאור העלייה המתמדת באמצעי התשלום החליט הנגיד על הקפאה מוחלטת בתקרת האשראי מ־4 בנובמבר 1971.

לאחר תחילת שנת הכספים החדשה, ביטל הנגיד את תקרת האשראי ב־6 באפריל 1972.

¹⁵ ק"ת תשל"א, עמ' 1556 ; תשל"ב, עמ' 670.

3. הקרנות למימון היצוא

הקרן למימון הייצור לשם יצוא

כללי

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן למימון הייצור לשם יצוא (להלן — הקרן למימון הייצור), שהן בתוקף משנת 1972 ואילך.
2. הקרן למימון הייצור אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון ליצואנים, שמקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים על-ידי בנק ישראל. הקרן למימון הייצור מהווה חלק מהקרן למימון היצוא.
3. במסגרת הקרן למימון הייצור יינתן אשראי, כדלקמן:
 - (1) ליצואנים, למימון ייצור מוצרים המיועדים ליצוא, לפי תקרות שנתיות (סעיפים 5—13);
 - (2) ליצואנים, למימון ייצור מוצרים המיועדים ליצוא, לפי הזמנות (סעיף 14);
 - (3) לעידוד היצוא באמצעות מימון חקר שווקים ופעולות אחרות (סעיף 15);
 - (4) למטרות מיוחדות במסגרת מימון היצוא (סעיף 16);
4. כל אישור של הקרן למימון הייצור, הנדרש בחוזר זה, יינתן בכתב, על-ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.

קביעת תקרות שנתיות למימון

5. (א) הקרן למימון הייצור תקבע תקרה לאשראי, שיצואן יוכל לקבל במסגרת הקרן למימון הייצור במשך שנה אחת (להלן — תקרת המימון), על סמך הנתונים הבאים:
 - (1) אומדן היצוא של היצואן לשנה קלנדרית (ינואר—דצמבר), בדולרים של ארה"ב;
 - (2) המרכיב של המימון במטבע ישראלי, כאחוז מאומדן היצוא;
 - (3) שיעור המימון לכל דולר יצוא: שיעור המימון לשנת 1972 הוא הממוצע המשוקלל של שיעורי המימון, שהיו בתוקף בקרן זו ובקרן למימון היבוא לשם יצוא עד 1 באפריל 1972 ושיעור של 4.00 ל"י לדולר מ-1 באפריל 1972 ואילך;
 - (4) המחזוריות האחידה של תהליך הייצור והחזקת המלאי, שנקבעה לכל יצואן או קבוצת יצואנים.
- (ב) החישובים לפי סעיף קטן (א) קובעים את סכום האשראי במסגרת הקרן למימון הייצור לתקופה של שנה שלמה. תקרת המימון גדולה פי שלושה מסכום זה כיוון שהאשראי מחושב לפי תקופות של ארבעה חודשים (ר' סעיף 7).
- (ג) בחישוב תקרת המימון לשנת 1972 בלבד, תובאנה בחשבון העברות מהשנה הקודמת לפי סעיף 21.

תנאי האשראי

6. תנאים כלליים:
 - (א) אשראי ליצואנים, במסגרת הקרן למימון הייצור, יינתן בתנאים הבאים:
 - (א) האשראי יהיה במטבע ישראלי.
 - (ב) שיעור הריבית לא יעלה על 6% לשנה. מוסד בנקאי לא יגבה עמלות בקשר לאשראי זה המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.

7. ניצול תקרת המימון

יצואן רשאי לנצל את תקרת המימון שלו, כדלהלן:

(א) היצואן יכול, בהסכמת המוסד הבנקאי, לקבוע את מועד פרעונה של ההלוואה (להלן – מועד הפרעון הקבוע), עד לשנה אחת מיום מתן ההלוואה.

(ב) כל הלוואה לתקופה שאינה עולה על 4 חודשים תיחשב לניצול תקרת המימון עד כדי סכום ההלוואה, אף אם תקופת ההלוואה היא פחות מ-4 חודשים או אם ההלוואה תיפרע לפני המועד.

(ג) יצואן הרוצה לנצל את תקרת המימון שלו, או חלק ממנו, לקבלת הלוואה לתקופה העולה על 4 חודשים, רשאי לעשות זאת. ברם, ההלוואה תיחשב כניצול תקרת המימון כדלהלן:

<u>ניצול התקרה</u>	<u>תקופת ההלוואה</u>
סכום ההלוואה $\times 2$	מעל ל-4 ועד 8 חודשים
סכום ההלוואה $\times 3$	מעל ל-8 ועד 12 חודשים

8. פ י ז ו ר ה א ש ר א י

(א) יצואן רשאי לנצל את תקרת המימון שלו רק בהדרגה בכל שליש משנת המימון לפי התנאים דלהלן:

<u>ניצול מצטבר של תקרת המימון</u>	<u>ה ש ל י ש</u>
1/3	1 באפריל – 31 ביולי
2/3	1 באוגוסט – 30 בנובמבר
הכל	1 בדצמבר ואילך

(ב) אם יצואן קיבל הלוואה לתקופה העולה על 4 חודשים, כאמור בסעיף 7(ב), יש לייחס את ההלוואה ליותר משליש אחד לצורך ההגבלה שבסעיף – קטן (א), בהתאם לתקופת ההלוואה.

(ג) ההגבלה שבסעיף קטן (א) קובעת את המועדים בהם אפשר לקבל אשראי במסגרת הקרן למימון הייצור, ולא את תקופת האשראי. ניתן לקבל הלוואה ל-4 חודשים באמצע שליש מסוים, והיא תיחשב כניצול בשליש זה.

ביצוע האשראי באמצעות פנקס אשראי

9. פנקס אשראי

(א) כל יצואן, שנקבעה לו תקרת מימון, יקבל פנקס אשראי מבנק ישראל בו תירשמה תקרותיו לשנה אחת, הן לגבי אשראי לפי חוזר זה והן לגבי אשראי ליבוא לשם יצוא.

(ב) פנקס האשראי יהיה תוקף לתקופה של שנה אחת, החל ב-1 באפריל, אולם אין לבצע הלוואות בחודש האחרון של תקופה זו, דהיינו במרס.

(ג) התלושים שבפנקס האשראי משמשים כאסמכתאות למתן אשראי במסגרת הקרן למימון הייצור לפי תנאי חוזר זה. כל אשראי שניתן במסגרת הקרן למימון הייצור יירשם בפנקס האשראי, וינכח מתקרת המימון, כאמור בסעיף 7. מוסד בנקאי לא יתן הלוואה ליצואן, במסגרת הקרן למימון הייצור, העולה על תקרת המימון הבלתי מנוצלת, או העוברת את ההגבלות על הניצול שבסעיף 8.

10. שינויים בפנקס האשראי

(א) תוספת לתקרת המימון

אם יתברר כי אומדן היצוא של היצואן היה קטן מדי, רשאית הקרן להוסיף לתקרת המימון של היצואן, הן על ידי תיקון פנקס האשראי והן על ידי הוצאת פנקס אשראי נוסף.

(ב) הקטנת תקרת המימון

אם יתברר כי אומדן היצוא של היצואן היה גדול מדי, רשאית הקרן להקטין את היתרה הבלתי מנוצלת של תקרת המימון שלו. כמו כן, רשאית הקרן, לפי שיקול דעתה, לדרוש את החזרת פנקס האשראי של היצואן לשם תיקונו, או להודיע ישירות למוסדות הבנקאיים על הקטנה של התקרה לייצור, או על ביטול הפנקס.

11. פרעון האשראי

האשראי יוצא ממסגרת הקרן במועד פרעונו הקבוע או ביום פרעונו בפועל על-ידי היצואן למוסד הבנקאי, הכול לפי המוקדם יותר.

12. פרעון מוקדם

(א) הקרן למימון הייצור רשאית לדרוש מכל מוסד בנקאי להוציא ממסגרת הקרן אשראי שניתן ליצואן מסוים.

(ב) ניתנה למוסד בנקאי דרישה כאמור, יחדל האשראי מלהיות במסגרת הקרן למימון הייצור 30 יום לאחר תאריך הדרישה, ללא צורך בדיווח מהמוסד הבנקאי.

(ג) במקרה של הוצאת אשראי מסוים ממסגרת הקרן לפני מועד פרעונו הקבוע בהתאם לסעיף זה, יחושב סכום האשראי, שקיבל היצואן במסגרת הקרן לצורך סעיף 13, לפי תקופת האשראי בפועל ולא לפי תקופתו המקורית.

13. מימון עודף ליצואן

(א) זכותו של יצואן לקבל מימון במסגרת הקרן מבוססת על היצוא בפועל שלו. ברם, תקרת המימון נקבעה מראש על פי אומדן יצוא שנתי. מכאן נובע הצורך בהתאמה לאחר ביצוע היצוא.

(ב) אומדן היצוא הוא לשנה המתחילה ב-1 בינואר (להלן — שנת היצוא) וגם היצוא בפועל חושב לשנת היצוא. לעומת זאת, תוקפו של פנקס האשראי השנתי מתחיל ב-1 באפריל (להלן — שנת המימון).

(ג) בתום שנת היצוא, יחשב בנק ישראל את תקרת המימון המגיעה ליצואן על פי היצוא שביצע בפועל בשנת היצוא (להלן — התקרה הסופית). אם עלה הניצול בפועל במשך שנת המימון על התקרה הסופית ייחשב ההפרש כמימון עודף.

(ד) יצואן, שקיבל מימון עודף חייב לשלם לבנק ישראל (ולא למוסדות הבנקאיים שנתנו במישרין את האשראי ליצואן) סכום השווה ל-11% לשנה על המימון העודף. כיוון שהתקרה וניצולה נחשבים במונחים של 4 חודשים, ייחשב הסכום שעל היצואן לשלם כדלהלן:

$$\text{סכום לתשלום} = 11\% \times \frac{\text{סכום מימון עודף}}{3}$$

(ה) יצואן לא יהיה רשאי לקבל אשראי במסגרת הקרן לשנה פלוגית עד אשר יפרע לבנק ישראל את הסכום המגיע לו לפי זה לגבי השנה הקודמת.

מקרים מיוחדים של מתן אשראי

14. מימון הייצור לפי הזמנות
לא נקבעה תקרה למימון ליצואן, יכול הוא לקבל אשראי במסגרת הקרן למימון הייצור בהתאם להזמנות שקיבל מחו"ל כדלהלן:
(א) היצואן יציג לפני מוסד בנקאי את ההזמנה שקיבל;
(ב) המוסד הבנקאי יבקש מהקרן אישור למתן הלוואה כאשראי במסגרת הקרן למימון הייצור, תוך ציון פרטי ההזמנה;
(ג) אישרה הקרן את הבקשה, תעביר למוסד הבנקאי אישור מתאים הנוקב בסכום האשראי ותקופתו;
(ד) לאישור הקרן יצורף טופס דומה לתלוש מפנקס האשראי ועל המוסד הבנקאי לטפל בו כאילו היה כזה.

15. עידוד היצוא

- (א) אשראי במסגרת הקרן יינתן למימון חקר שווקים ופעולות אחרות לעידוד היצוא לפי אישורים מיוחדים מהקרן. אישורים אלה יקבעו את גובה האשראי ותקופתו.
(ב) לאישור הקרן יצורף טופס דומה לתלוש מפנקס האשראי ועל המוסד הבנקאי לטפל בו כאילו היה כזה.

16. אשראי למטרות מיוחדות

אשראי למטרות מיוחדות יינתן לפי אישור מיוחד מהקרן ובהתאם לתנאי האישור.

מקורות הקרן למימון הייצור

17. נכיון שטרות בבנק ישראל

(א) מוסד בנקאי רשאי לבצע נכיון שטרות בבנק ישראל (להלן — הנכיון) בדרך שיתרת הנכיון בכל יום תהא שווה לסך הכול של 30% * מיתרת האשראי במסגרת הקרן למימון הייצור, ו- 30% * מהאשראי במסגרת הקרן למימון היבוא, שניתן במטבע ישראלי (להלן — תקרת הנכיון).

(ב) הנכיון יבוצע במטבע ישראלי, כנגד שטר הוב בחתימת אותו יצואן שקיבל את האשראי, בסכום השווה ל- 30% * מהאשראי שקיבל, כאמור בסעיף קטן (א). השטר יהיה בר פרעון במועד הפרעון הקבוע, ומוסב כדין על-ידי המוסד הבנקאי, ללא תנאי או הגבלה. המוסד הבנקאי ימסור את שטרי החוב, שלגביהם בוצע נכיון, בצירוף התלוש המקביל המדווח על העסקה לבנק ישראל תוך 3 ימי עסקים מיום משיכת סכום הנכיון, ועד למסירתם ייחשבו השטרות כמוחזקים בנאמנות על-ידי המוסד הבנקאי לטובת בנק ישראל.

(ג) בנק ישראל יזכה את המוסד הבנקאי המבצע נכיון בערכם הנקוב של השטרות שנוכו, כאמור, ללא ניכוי ריבית מראש.

(ד) בתמורה לנכיון, ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל תשלום השווה לריבית בשיעור של 0.75% לשנה, שתחושב על היתרה היומית של הנכיון. הריבית תשולם פעם אחת לשלושה חודשים.

* עד 9 באוגוסט 1972 — 50%.

(ה) מובהר בזאת :

- (1) משיכת כספים בבנק ישראל במסגרת הנכיון תיעשה רק לאחר ששטר החוב הנוגע בדבר נמצא כבר בידי הבנק.
- (2) בלי להמעט בכל צורה שהיא מאחריותם של החייבים על-פי שטרי החוב שנוכו, כאמור, ומאחריות המוסד הבנקאי לפרעונם של שטרי החוב מכוח היותו מסב, חב הבנק כלפי בנק ישראל באחריות בלתי תלויה, לפרעונו במועד, כקבוע בפרק זה, של כל סכום שיגיע לבנק ישראל בעקבות סעיף זה.
- (3) פירט היצואן את האשראי, שקיבל לפני מועד פרעונו הקבוע, כאמור בסעיפים 11 או 12, פרע המוסד הבנקאי את השטר שנוכה בקשר לאשראי זה, בסכום השווה ל-30% מהפרעון המוקדם של היצואן.
- (4) המוסד הבנקאי אחראי לקבל בכל מקרה את הסכמת עושה שטר החוב כנ"ל לבצע בו נכיון אצל בנק ישראל.

18. פטור מנזילות

מוסד בנקאי רשאי להראות כהלוואה מאושרת למימון היצוא לצורך סעיף 8 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א — 1971 סכום השווה ל-25% מתקרת האשראי במסגרת הקרן למימון הייצור.

19. נכיון משנה עודף

עלתה יתרת הנכיון לפי סעיף 17 של מוסד בנקאי בבנק ישראל, על בסיס הממוצע השבועי של נתונים יומיים, על תקרת הנכיון כמשמעותם בסעיף 17(א) על בסיס אותו ממוצע — (א) ייחשב ההפרש כנכיון משנה מעל המותר לצורך סעיף 9 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א — 1971 ; (ב) ישלם המוסד הבנקאי ריבית לבנק ישראל על ההפרש בשיעור 16% לשנה.

20. דיווח

המוסד הבנקאי ידווח לבנק ישראל על עסקות במסגרת הקרן למימון הייצור כמפורט בחזורי בנק ישראל.

21. הוראות מעבר

(א) הוראות פרק זה חלות משנת יצוא 1972 ומשנת מימון 73—1972 ואילך. יצואן שקיבל פנקס אשראי במשך שנת 1971 יהיה רשאי להשתמש בו עד תום 12 חודש מיום תחילתו.
(ב) בחישוב תקרת המימון לשנת 1972 (ולשנה זו בלבד) יתחשבו בהעברות מהשנה הקודמת, כדלהלן :

- (1) התקרה הסופית תחשב לשנת יצוא 1971 כאמור בסעיף 13(ב).
- (2) הניצול בפועל ייחשב כסכום של התקרה לפי הפנקס שקבל היצואן בשנת 1971 בתוספת האשראי שקבל במסגרת הקרן מ-1.471 ועד יום תחילתו של הפנקס לשנת 1971.
- (3) עלתה התקרה הסופית על הניצול בפועל, יתווסף סכום ההפרש לתקרת המימון של היצואן לשנת 1972.
- (4) קטנה התקרה הסופית בהניצול בפועל, יופחת ההפרש מתקרת המימון של היצואן לשנת 1972.

המפקח על הבנקים
מאיר חת

א' באדר תשל"ב
16 במרס 1972

הקרן למימון היבוא לשם יצוא

כ ל ל י

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר אשראי מכוון במסגרת הקרן למימון היבוא לשם יצוא (להלן — הקרן למימון היבוא).
2. הקרן למימון היבוא אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון ליצואנים, שמקורותיו, תנאיו ונוהליו נקבעים בחוזרים של בנק ישראל. הקרן למימון היבוא מהווה חלק מהקרן למימון היצוא.
3. כל אישור של הקרן למימון היבוא, הנדרש בחוזר זה, יינתן בכתב על-ידי המפקח על הבנקים, או על-ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.
4. חוזר זה אינו מחליף את ההוראות המפקח על מטבע חוץ בדבר אשראי ליבוא לשם יצוא, אלא מפרט את ההוראות של בנק ישראל בעניין זה בלבד. מוסד בנקאי אינו רשאי לתת אשראי במטבע חוץ לפי פרק זה, אלא אם כן יש ליצואן כרטיס מימון מתאים מאגף מטבע חוץ, משרד האוצר, המאפשר קבלת האשראי.

קביעת תקרות שנתיות לאשראי

5. (א) הקרן למימון היבוא תקבע תקרה לאשראי, שיצואן יוכל לקבל במסגרת הקרן למימון היבוא במשך שנה אחת (להלן — תקרת המימון), על סמך הנתונים הבאים:
 - (1) אומדן היצוא של היצואן לשנה קלנדרית (ינואר—דצמבר), בדולרים של ארה"ב;
 - (2) המרכיב של היבוא לשם יצוא, כאחוז מאומדן היצוא;
 - (3) שיעור המימון לכל דולר יצוא; שיעור המימון לשנת 1972 הוא הממוצע המשוקלל של שיעורי המימון, שהיו בתוקף בקרן זו ובקרן למימון הייצור לשם יצוא עד 1 באפריל 1972 ושיעור של 4.00 ל"י לדולר מ-1 באפריל 1972 ואילך;
 - (4) המחזוריות של תהליך הייצור והחזקת המלאי שנקבעה לכל יצואן או קבוצת יצואנים.
- (ב) החישובים לפי סעיף קטן (א) קובעים את סכום האשראי במסגרת הקרן למימון הייצור לתקופה של שנה שלמה. תקרת המימון גדולה פי ארבעה מסכום זה, כיוון שהאשראי נחשב בתקופות של 3 חודשים (ראה סעיף 8).
- (ג) תקרת המימון נמדדת בדולרים של ארה"ב.
- (ד) בחישוב תקרת המימון לשנת 1972 בלבד יובאו בחשבון קיזוים מהשנה הקודמת לפי סעיף 22.

תנאי האשראי

6. תנאים כלליים

- אשראי ליצואנים במסגרת הקרן למימון היבוא יינתן בתנאים הבאים:
- (א) האשראי יינתן במטבע חוץ בר המרה חופשית, שבו משלם היצואן בעד היבוא, או בדולרים של ארה"ב (פרט לחלף יבוא, ראה סעיף 9).
 - (ב) שיעור הריבית לא יעלה על 6% לשנה. מוסד בנקאי לא יגבה עמלות בקשר לאשראי זה המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.

7. מועד למתן אשראי

מוסד בנקאי, שהוא סוחר מוסמך, רשאי לתת הלוואה במטבע חוץ ליצואן במסגרת הקרן למימון היבוא בהתאם לפרק זה, באחד משלושת המקרים הבאים:

(1) כאשר נתקבל שטר המטען ושאר הדוקומנטים לגבי היבוא על-ידי המוסד הבנקאי, או על-ידי הבנק הקורספונדנט שלו בחר"ל. הגיעה הסחורה המיוצאת לארץ לפני שטר המטען, רשאי המוסד הבנקאי לתת את ההלוואה כדי לבצע את התשלום לספק.

(2) אם ניצל היצואן אשראי ספקים לפי כרטיס המימון שלו מאגף מטבע חוץ, רשאי הוא לממן את התשלום לספק על ידי הלוואה במסגרת הקרן למימון היבוא. המוסד הבנקאי חייב לוודא כי כספי ההלוואה יועברו לספק.

(3) היצואן רשאי לחדש הלוואה קודמת, שקיבל במסגרת הקרן למימון היבוא. חידוש כזה ייחשב כהלוואה חדשה לכל דבר.

8. ניצול תקרת המימון

(א) היצואן יכול, בהסכמת המוסד הבנקאי, לקבוע את מועד הפרעון של ההלוואה (להלן – מועד הפרעון הקבוע), עד לשנה מיום מתן הלוואה.

(ב) כל הלוואה לתקופה שאינה עולה על 3 חודשים תיחשב לניצול תקרת המימון עד כדי סכום ההלוואה, אף אם תקופת ההלוואה היא פחות מ-3 חודשים, או אם ההלוואה תיפרע לפני מועדה.

(ג) יצואן הרוצה לנצל את תקרת המימון שלו, או חלק ממנו, לקבלת הלוואה לתקופה העולה על 3 חודשים, רשאי לבצע, מלכתחילה, הלוואה העולה על 3 חודשים. במקרה זה, תיחשב ההלוואה כניצול של תקרת המימון כדלהלן:

<u>ניצול התקרה</u>	<u>תקופת ההלוואה</u>
סכום ההלוואה $\times 2$	מעל ל-3 חודשים ועד 6 חודשים
סכום ההלוואה $\times 3$	מעל ל-6 חודשים ועד 9 חודשים
סכום ההלוואה $\times 4$	מעל ל-9 חודשים ועד 12 חודש

(ד) הלוואה כנ"ל במטבע חוץ שלא בדולרים של ארה"ב, תיחשב כניצול התקרה ליבוא לפי שערים קבועים (לא השערים היומיים) שיפורסמו מדי פעם בפעם. פרעון מוקדם של הלוואה לא יגרום להחזרת חלק מתקרת המימון.

9. א ש ר א י ב מ ט ב ע י ש ר א ל י (חלף יבוא)

(א) מוסד בנקאי לא יתן אשראי במטבע ישראלי במסגרת הקרן למימון היבוא אלא ליצואן שקיבל אישור מיוחד לכך מאגף מטבע חוץ, ושצורף לכרטיס האשראי שלו.

(ב) יצואן שקיבל אישור מיוחד לכך מאגף מטבע חוץ, יכול לנצל את תקרת המימון שלו לשם קבלת אשראי למימון קניות מקומיות במטבע ישראלי כתחליף ליבוא, בתנאים הבאים:

(1) על היצואן למסור למוסד הבנקאי הצהרה בכתב, הקובעת שהוא עתיד להשתמש במימון לשם קניות מקומיות המחליפות יבוא;

(2) ההלוואה במטבע ישראלי, כאמור, תיחשב כניצול של תקרת המימון לפי שער של 4.20 ל"י לדולר.

(3) הוראות סעיף 8 יחולו גם על אשראי במטבע ישראלי לפי סעיף זה.

(ב) מוסד בנקאי שנתן הלוואה במטבע ישראלי, כאמור, יהיה זכאי לבצע נכיון שטרות בבנק ישראל כאילו נתן את האשראי במסגרת הקרן למימון הייצור.

ביצוע האשראי באמצעות פנקס אשראי

10. פנקס אשראי

(א) כל יצואן שנקבעה לו תקרת מימון, יקבל פנקס אשראי מבנק ישראל, בו תירשמנה תקרותיו לשנה אחת, הן לגבי אשראי לפי חוזר זה, והן לגבי אשראי לייצור לשם יצוא.

(ב) פנקס אשראי יהיה בתוקף לתקופה של שנה, החל ב-1 באפריל.

(ג) התלושים שבפנקס האשראי משמשים כאסמכתאות למתן אשראי במסגרת הקרן למימון היבוא לפי תנאי חוזר זה. כל הלוואה שניתנה במסגרת הקרן למימון היבוא תירשם בפנקס האשראי, ותנוכה מתקרת המימון, כאמור בסעיף 8.

(ד) ביצוע אשראי ספקים על-ידי יצואן במסגרת כרטיס המימון של אגף מטבע חוץ ייחשב גם כניצול תקרת המימון במסגרת הקרן למימון היבוא. בחישוב סכום הניצול יחולו הוראות סעיף 8. יש למלא תלוש פנקס האשראי גם במקרה של אשראי ספקים, ולנכות את הניצול מתקרת המימון. אולם, אשראי ספקים לא יזכה את המוסד הבנקאי בניכיון לפי סעיפים 17—18, או להפחתה מגזילות לפי סעיף 20.

(ה) מוסד בנקאי ייתן הלוואה, ליצואן במסגרת הקרן למימון היבוא, העולה על תקרת המימון הבלתי מנוצלת.

11. שינויים בפנקס האשראי

(א) תוספת לתקרה ליבוא

אם יתברר כי אומדן היצוא של היצואן היה קטן מדי, רשאית הקרן להוסיף לתקרת המימון של היצואן, הן על ידי תיקון פנקס האשראי והן על ידי הוצאת פנקס אשראי נוסף.

(ב) הקטנת התקרה ליבוא

אם יתברר כי אומדן היצוא של היצואן היה גדול מדי, רשאית הקרן להקטין את היתרה הבלתי מנוצלת של תקרת המימון. כמו-כן, רשאית הקרן לפי שיקול דעתה, לדרוש את החזרת פנקס האשראי של היצואן לשם תיקונו, או להודיע ישירות למוסדות הבנקאיים על הקטנת תקרת המימון, או על ביטול הפנקס.

12. פרעון האשראי

האשראי יחדל מלהיות במסגרת הקרן במועד פרעונו הקבוע, או עם פרעונו בפועל על-ידי היצואן למוסד הבנקאי, הכול לפי המוקדם יותר.

13. עודף מימון ליצואן

(א) זכותו של יצואן לקבל מימון במסגרת הקרן מבוססת על היצוא שלו בפועל. ברם, תקרת המימון נקבעה מראש על-פי אומדן יצוא שנתי. מכאן נובע הצורך בהתאמה לאחר ביצוע היצוא.

(ב) אומדן היצוא הוא לשנה המתחילה ב-1 בינואר (להלן — שנת יצוא) וגם היצוא בפועל חושב לשנת היצוא. לעומת זאת, מחשבים את הניצול של אשראי במסגרת הקרן לשנה המתחילה ב-1 במרס (להלן — שנת המימון).

(ג) בתום שנת היצוא, יחשב בנק ישראל את תקרת המימון המגיעה ליצואן על-פי היצוא שביצע בפועל בשנת היצוא (להלן — התקרה הסופית). אם עלה הניצול בפועל במשך שנת המימון על התקרה הסופית, ייחשב ההפרש כמימון עודף.

(ד) יצואן שקבל מימון עודף חייב לשלם לבנק ישראל (ולא למוסדות הבנקאיים שנתנו במישרין את האשראי ליצואן) סכום השווה ל-11% לשנה על המימון העודף. כיוון שהתקרה

וניצולה נחשבים במונחים של תקופות בנות 3 חודשים, ייחשב הסכום שעל היצואן לשלם כדלהלן:

$$\text{סכום לתשלום} = 11\% \times \frac{\text{סכום מימון עודף}}{4}$$

- (ה) התשלום לבנק ישראל לפי סעיף זה יהיה במטבע ישראלי בשער החליפין שיהיה בתוקף ב-1 באפריל לאחר תום שנת היצוא.
- (ו) יצואן לא יהיה רשאי לקבל אשראי במסגרת הקרן לשנה פלונית אלא אם כן פרע לבנק ישראל את הסכום המגיע לו לפי סעיף זה לגבי השנה הקודמת.

מקרים מיוחדים של מתן אשראי

14. אשראי למימון היבוא לפי הזמנות לא נקבעה ליצואן תקרת מימון, יוכל לקבל אשראי במסגרת הקרן למימון היבוא בהתאם להזמנות שקיבל מחו"ל, כדלהלן:
- (א) היצואן יציג לפני מוסד בנקאי את ההזמנה שקיבל.
- (ב) מוסד בנקאי יבקש מהקרן אישור למתן הלוואה כאשראי במסגרת הקרן למימון היבוא, תוך ציון פרטי ההזמנה.
- (ג) אישרה הקרן את הבקשה, היא תעביר למוסד הבנקאי אישור מתאים הנוקב בסכום האשראי ובתקופתו.
- (ד) לאישור הקרן יצורף טופס דומה לתלוש מפנקס האשראי ועל המוסד הבנקאי לטפל בו כאילו היה כזה.
- (ה) במקרה של מימון הזמנות בלבד, ניתן לתת הלוואה במסגרת הקרן, אף אם אין ליצואן כרטיס מימון של אגף מטבע חוץ, בתנאי שיש לו אישור מיוחד מאגף מטבע חוץ לביצוע ההלוואה.

15. פתיחת אשראי דוקומנטרי כאשר יצואן מבקש ממוסד בנקאי לפתוח עבורו אשראי דוקומנטרי בקשר ליבוא לשם יצוא, רשאי המוסד הבנקאי לשריין לעצמו חלק מתקרת המימון הבלתי מנוצלת, כדלהלן. המוסד הבנקאי ירשום את הפעולה בפנקס ויתלוש את התלוש המתאים. אולם המוסד הבנקאי לא ישלח את התלוש לבנק ישראל אלא אם כן נתן הלוואה בפועל ליצואן אגב ביצוע אשראי התעודות. על המוסד הבנקאי לשים לב כי התלוש הוא בתוקף רק עד תום תקופת הניצול של הפנקס, דהיינו — עד סוף מרס. אם בוצע האשראי הדוקומנטרי לאחר מכן, יצטרך המוסד הבנקאי לקבל תלוש חדש מהיצואן בפנקסו לשנה שלאחריה.

16. אשראי למטרה מיוחדת אשראי למטרות מיוחדות יינתן לפי אישור מיוחד מהקרן ובהתאם לתנאיו.

מקורות הקרן למימון היבוא

17. ניכיון שטרות בבנק ישראל
- (א) מוסד בנקאי רשאי לבצע ניכיון שטרות בבנק ישראל באחת משתי דרכים:
- (1) בסכום השווה ליתרת ההלוואות שנתן במטבע חוץ במסגרת הקרן למימון היבוא (להלן — ניכיון מלא);
- (2) בסכום השווה ל-50% מיתרת ההלוואות שנתן במטבע חוץ במסגרת הקרן למימון היבוא, לאחר ניכוי סכום הניכיון המלא (להלן — ניכיון חלקי).

(ב) מחלקת הבנקאות, בנק ישראל, תקבע מדי פעם את שיעורי הריבית על הניכיון המלא והחלקי.

18. ביצוע ניכיון מלא וניכיון חלקי

(א) ניכיון מלא יבוצע רק כנגד שטרות נקובים בדולרים של ארה"ב. לעומת זאת, ניתן לבצע ניכיון חלקי בכל מטבע, בתנאי שהמדובר במטבע בו ניתן האשראי לפי סעיף 6(א). הניכיון יבוצע כנגד שטר חוב בחתימת היצואן שקיבל את האשראי, בסכום הניכיון המלא או החלקי, כאמור בסעיף 17. השטר יהיה בר פרעון במועד הפרעון הקבוע להחזרת האשראי, ומוסב כדין על-ידי המוסד הבנקאי ללא תנאי או הגבלה. המוסד הבנקאי יצרף לשטר את התלוש המקביל מפנקס האשראי בו יסמן את בחירתו לבצע ניכיון מלא או חלקי.

(ב) בנק ישראל יזכה את המוסד הבנקאי המבצע ניכיון מלא או חלקי בערכם הנקוב של השטרות שנוכו, ללא ניכוי ריבית, רק לאחר קבלת השטר על-ידי מחלקת הבנקאות, בנק ישראל, בירושלים.

(ג) המוסד הבנקאי ישלם לבנק ישראל ריבית מראש בזמן ביצוע הניכיון לפי השערים שייקבעו, כאמור בסעיף 17(ב). הריבית לא תנוכה מהסכום הנקוב בשטר, אלא תשולם במישרין לבנק ישראל.

(ד) מובהר בזאת —

(1) בלי להמעיט בכל צורה שהיא באחריות החייבים על-פי שטרי החוב שנוכו, כאמור, ומאחריות המוסד הבנקאי לפרעונם של שטרי החוב מכוח היותו מסב, חב המוסד הבנקאי כלפי בנק ישראל, באחריות בלתי תלויה, לפרעונו במועד, כקבוע בחוזר זה, של כל סכום שייגיע לבנק ישראל בעקבות סעיף זה.

(2) פרע היצואן את האשראי שקיבל לפני מועד פרעונו לפי השטר שנוכה בקשר לאשראי, יפרע המוסד הבנקאי את השטר, בסכום השווה לסכום הפרעון המוקדם (במקרה של ניכיון מלא) או בסכום השווה ל-50% מסכום הפרעון המוקדם (במקרה של ניכיון חלקי).

19. ניכיון עודף

עלתה יתרת הניכיון לפי סעיף 18 של מוסד בנקאי בבנק ישראל, על בסיס הממוצע השבועי של נתונים יומיים, על הסכום המותר פי סעיף 17, על בסיס אותו ממוצע, ישלם המוסד הבנקאי רבית לבנק ישראל, על ההפרש, בשיעור 12% לשנה.

20. פטור מנזילות

(א) מוסד בנקאי רשאי להראות כהפחתה מאושרת לפי סעיף 17(א) להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971, את יתרת האשראי שנתן כדין במטבע חוץ לפי הוראות פרק זה.

(ב) מוסד בנקאי רשאי להראות כהלוואה מאושרת למימון היצוא לפי סעיף 8 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971, סכום השווה ל-25% מיתרת האשראי שנתן כדין במטבע ישראלי לפי סעיף 9 לפרק זה.

21. דיווח

המוסד הבנקאי ידווח לבנק ישראל על עסקות במסגרת הקרן למימון היבוא כמפורט בפרק 1.1/ג.

22. הוראות מעבר

(א) הוראות פרק זה חלות משנת יצוא 1972 ומשנת מימון 73—1972 ואילך. יצואן שקיבל פנקס אשראי במשך שנת 1971 יהיה רשאי להשתמש בו עד תום 12 חודש מיום תחילתו.

(ב) בחישוב תקרת המימון לשנת 1972 (ולשנה זו בלבד) ינוכו סכומים בגין השנים הקודמות כדלהלן:

(1) התקרה הסופית תיחשב לשנת יצוא 1971 כאמור בסעיף 13(ב).

(2) הניצול בפועל ייחשב כסכום של תקרת המימון לפי הפנקס שקיבל היצואן בשנת 1971, בתוספת סכום האשראי שקיבל במסגרת הקרן למימון היבוא מ־1 באפריל 1971 עד יום תחילתו של הפנקס לשנת 1971.

(3) עלה הניצול בפועל על התקרה הסופית, ינוכה ההפרש מתקרת המימון של היצואן לשנת 1972.

מ א י ר ח ת
המפקח על הבנקים

א' באדר תשל"ב
16 במרס 1972

הקרן למימון יצוא עקיף

כ ל ל י

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן למימון יצוא עקיף (להלן – הקרן ליצוא עקיף).
2. הקרן ליצוא עקיף אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון למפעלים העוסקים ביצוא עקיף ולבתי מלון, אשר מקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים בחזורי בנק ישראל. הקרן ליצוא עקיף מהווה חלק מהקרן למימון היצוא.
3. אשראי במסגרת הקרן ליצוא עקיף יינתן בהתאם להוראות חוזר זה למפעלים הבאים:
 - (א) מפעלים המוכרים לפחות 20% מתפוקתם ליצואנים ישירים, ושקיבלו אשראי במסגרת הקרן למימון הייצור לשם יצוא בשנת 1971;
 - (ב) מפעלים המוכרים מוצריהם למפעלים מאושרים כחלף יבוא, ובלבד שהערך המוסף של אותם מוצרים עולה על 50%;
 - (ג) בתי מלון הנותנים שירותי הארחה לתיירים מחוץ לארץ.
4. כל אישור או פעולה אחרת של הקרן ליצוא עקיף ייעשו בכתב על ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.

אישורים למתן אשראי במסגרת הקרן ליצוא עקיף

5. (א) מפעלים המוכרים ליצואנים או למפעלים מאושרים, כאמור בסעיף 3(א) ו־3(ב), יקבלו הודעות בדבר הכללתם במסגרת הקרן ליצוא עקיף ובדבר סכום האשראי שהם יכולים לקבל במסגרת הקרן באמצעות משרד המסחר והתעשייה.
 - (ב) בתי מלון יקבלו הודעות בדבר הכללתם בקרן למימון יצוא עקיף ובדבר סכום האשראי שהם יכולים לקבל במסגרת הקרן באמצעות משרד התיירות.
6. (א) מפעל או בית מלון, שקיבל הודעה כאמור בסעיף 5, יזום פניה ממוסד בנקאי המוכן לתת לו את האשראי, לשם קבלת אישור הקרן למתן האשראי.
 - (ב) האישור למתן האשראי יפרט את תנאי האשראי הנוספים לתנאים הקבועים בפרק זה.
 - (ג) אישור למתן אשראי יהיה תקף עד לסוף התקופה שנקבעה לפרעון ההלוואה.

תנאי האשראי

7. תנאי האשראי הם:

(א) שיעור הריבית, אשר הלווה ישלם למוסד הבנקאי, לא יעלה על 9% לשנה, על בסיס קונטוקורנטי. המוסד הבנקאי לא יגבה מהלווה הוצאות ועמלות המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.

(ב) מועד הפרעון יהיה כנקוב באישור.

8. הקרן ליצוא עקיף רשאית לדרוש מכל מפעל המבקש, או שקיבל אשראי במסגרת הקרן, להגיש לקרן דוח כספי מאושר על ידי רואה חשבון הכולל את הפרטים הנחוצים לקרן לחישוב זכויותיו של המפעל לקבל אשראי במסגרת הקרן. סירב המפעל להגיש דוח כספי לפי דרישת הקרן, רשאית הקרן לסרב לתת אישור למתן הלוואה, או לבטל אישור קיים בהתאם לסעיף 12.

מקורות הקרן ליצוא עקיף

9. מקורות הקרן ליצוא עקיף הם:

(א) ניכיון שטרות: מוסד בנקאי רשאי לבצע ניכיון שטרות בבנק ישראל באופן שיתרת הניכיון בכל יום לא תעלה על 40% מיתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית), אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן ליצוא עקיף. תמורת ניכיון השטרות ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 1.5% לשנה. הנהלים בדבר ניכיון שטרות ייקבעו לפי הצורך על ידי מחלקת הבנקאות של בנק ישראל.

(ב) פטור מנזילות: סכום השווה ל-10% של יתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית), אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן ליצוא עקיף, ייחשב כהלוואה למימון היצוא שניתנה באישור המפקח על הבנקים לפי סעיף 8 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א — 1971 (להלן — הוראות הנזילות);

(ג) אשראי מאמצעים עצמיים: יתרת האשראי תמומן על ידי הבנק מאמצעיו העצמיים.

ניכיון עודף

10. עלתה יתרת השטרות שנוכו על ידי מוסד בנקאי, כאמור בסעיף 9(א) (כשהיא מחושבת לפי ממוצע שבועי של נתונים יומיים) על הסכום המותר לפי אותו סעיף (כשהוא מחושב לפי אותו ממוצע), ייחשב ההפרש כניכיון משנה מעל למותר לצורך סעיף 9 להוראות הנזילות. על הפרש זה ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 15% לשנה, נוסף על הריבית האמורה בסעיף 9(א) לעיל.

פרעון מוקדם של האשראי

11. פרע הלווה את האשראי למוסד הבנקאי כולו או מקצתו לפני מועד הפרעון הנקוב באישור הקרן, תקטן ביום הפרעון, בפועל, יתרת האשראי במסגרת הקרן ליצוא עקיף.

ביטול האשראי

12. הקרן ליצוא עקיף רשאית לבטל בכל עת, לפי שיקול דעתה, את האישור למתן האשראי על ידי מסירת הודעה על כך למוסד הבנקאי. האשראי יחדל להיות אשראי במסגרת הקרן עם פרעונו על ידי הלווה, אך לא יאוחר מ-30 יום מיום משלוח ההודעה האמורה.

דיווח

13. על הבנק לדווח למפקח על הבנקים על הלוואות שנתן במסגרת הקרן ליצוא עקיף כדלקמן:
- (א) דוח הגזילות השבועי: יתרת ההלוואות במסגרת הקרן ליצוא עקיף לפי הנתונים לכל יום עסקים בשבוע;
- (ב) דוח יתרות לפי לווים: יוגש לפי דרישת המפקח על הבנקים;
- (ג) אם נקבעו באישור תנאים מיוחדים שקיומם בזמן קבוע או בזמן שאינו קבוע בעתיד, ידווח הבנק על פי דרישת המפקח על הבנקים על קיומם או אי קיומם של תנאים אלה במועדם.

תחילה והוראות מעבר

14. (א) תחילתו של פרק זה תהיה ב-29 ביוני 1972.
- (ב) לפני יום תחילתו של פרק זה יודיע המפקח לכל מוסד בנקאי אילו הלוואות תיכללנה במסגרת הקרן ליצוא עקיף.

מאיר חת
המפקח על הבנקים

י"א בתמוז תשל"ב
23 ביוני 1972

הקרן למימון יצוא פרי הדר וכותנה

כללי

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן למימון יצוא פרי הדר וכותנה (להלן — הקרן).
2. הקרן אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון אשר מקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים בחוזרי בנק ישראל. הקרן מהווה חלק מהקרן למימון היצוא.
3. אשראי במסגרת הקרן למימון פרי הדר וכותנה יינתן בהתאם להוראות פרק זה ל"מועצה לשיווק פרי הדר" ו"למועצת הכותנה".
4. כל אישור או פעולה אחרת של הקרן ייעשו בכתב על-ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.

קביעת תקרות שנתיות וחודשיות לאשראי

5. הקרן תקבע, באישור שיינתן למוסדות הבנקאיים, תקרה לאשראי ש"המועצה לשיווק פרי הדר" ו"מועצת הכותנה", כל אחת בנפרד, יקבלו במסגרת הקרן במוצע שנתי (להלן — "התקרה השנתית") ובכל חודש וחודש בשנה (להלן — "התקרה החודשית"), וכן תקבע הקרן את חלוקת האשראי, כאמור, בין המוסדות הבנקאיים. לצורך זה, "שנה" פירושה — מ-1 ביוני עד 31 במאי.

תנאי האשראי

6. תנאים כלליים
- אשראי למועצה לשיווק פרי הדר או למועצת הכותנה יינתן בתנאים הבאים:
- (א) האשראי יינתן במטבע ישראלי, בסכומים שלא יעלו על התקרות החודשיות.
- (ב) שיעור הריבית לא יעלה על 6% לשנה על בסיס קונטוקורנטי. המוסד הבנקאי לא יגבה עמלות בקשר לאשראי זה, המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.
- (ג) מועדי הפרעון של האשראי יהיו בהתאם לתקרות החודשיות, כאמור בסעיף 5 לעיל.

מקורות הקרן

7. הרכב המקורות

המקורות של הקרן יהיו: האמצעים העצמיים של המוסד הבנקאי, נכיון שטרות בבנק ישראל ופטור מגזילות, לפי בסיס הממוצע השנתי כדלהלן:

25%	אמצעים עצמיים
50%	נכיון שטרות בבנק ישראל
25%	פטור מגזילות

8. אמצעים עצמיים

(א) מוסד בנקאי, הנותן אשראי במסגרת הקרן יממן את האשראי מאמצעיו העצמיים ב"קו ישר", דהיינו בסכום השווה, בכל ימי השנה, ל-25% מהתקרה השנתית.

(ב) לפי אישור מיוחד מהקרן רשאי מוסד בנקאי לסטות מהמימון ב"קו ישר", כאמור בסעיף-קטן (א). במקרה זה, יהיה המימון מאמצעיו העצמיים של המוסד הבנקאי שווה, על בסיס הממוצע השנתי, 25% מהתקרה השנתית.

9. נכיון שטרות

(א) מוסד בנקאי רשאי לבצע נכיון שטרות בבנק ישראל בהתאם לשני התנאים דלהלן:

(1) יתרת הנכיון בכל יום לא תעלה על יתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית) אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן באותו יום, בניכוי סכום המימון מאמצעיו העצמיים, כאמור בסעיף 8;

(2) הממוצע השנתי של יתרת הנכיון לא יעלה על 50% מהתקרה השנתית.

(ב) תמורת נכיון השטרות ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 0.5% לשנה, על בסיס קונטוקורנטי. הנהלים בדבר נכיון שטרות ייקבעו על ידי מחלקת הבנקאות של בנק ישראל.

(ג) עלתה יתרת נכיון השטרות שנוכו על ידי מוסד בנקאי בשבוע כלשהו על הסכום המותר לאותו שבוע, ייחשב ההפרש כנכיון משנה מעל המותר לצורך סעיף 9 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971 (להלן — הוראות הנזילות). על הפרש זה ישלם המוסד הבנקאי ריבית לבנק ישראל בשיעור של 15% לשנה, נוסף על הריבית האמורה בסעיף קטן (ב).

10. פטור מגזילות

המוסד הבנקאי רשאי לראות אשראי שנתן כדין לפי תנאי הקרן כהלוואה, שניתנה באישור המפקח על הבנקים לפי סעיף 8 להוראות הנזילות (בפרק זה — הפטור מגזילות), בהתאם לשני התנאים דלהלן:

(1) סכום הפטור מגזילות בכל יום לא יעלה על יתרת האשראי במסגרת הקרן בניכוי סכום המימון מאמצעיו העצמיים, כאמור בסעיף 8, וסכום של יתרת הנכיון בפועל לאותו יום לפי סעיף 9;

(2) הממוצע השנתי של הפטור מגזילות לא יעלה על 25% מהתקרה השנתית.

11. ביטול האשראי

הקרן רשאית, לפי שיקול דעתה, לבטל בכל עת את האישור למתן האשראי על ידי מסירת הודעה על כך למוסד הבנקאי. האשראי יחדל להיות אשראי במסגרת הקרן עם פרעונו על ידי הלווה, אך לא יאוחר מ-30 יום מיום משלוח ההודעה האמורה.

על המוסד הבנקאי לדווח למפקח על הבנקים על אשראי במסגרת הקרן לפי הטופס המצורף בזה בנספח א, כדלהלן:

- (א) יש לדווח על יתרות יומיות. בשבתות ובחגים יש לרשום את היתרה של היום הקודם. אם לא חל שינוי בנתונים בכל השבוע כולו, ניתן לרשום זאת רק בטור הממוצע השבועי.
- (ב) על סמך הדוח המיוחד יחשב בנק ישראל את הפטור מנזילות, ויוסיף אותו לחישוב מצב הנזילות של המוסד הבנקאי. אי לכך, לא ירשום המוסד הבנקאי את הפטור מנזילות בקרן בדוח הנזילות הרגיל שלו.

תחילה והוראות מעבר

13. (א) הוראות פרק זה יחולו על שנת 1972—1973 ואילך.
- (ב) הוראות מעבר לשנת 1972—1973 ייכללו באישורים לאותה שנה.

מאיר חת
המפקח על הבנקים

כ"ב באב תשל"ב
2 באוגוסט 1972

4. הקרנות לאשראי מכוון

הקרן למימון הון חוזר לתעשייה (קרן ב')

כללי

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן למימון הון חוזר לתעשייה (קרן ב') (להלן — קרן ב').
2. קרן ב' אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון למימון הון חוזר לתעשייה, אשר מקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים בחזורי בנק ישראל.
3. כל אישור או פעולה אחרת של קרן ב' ייעשו בכתב על ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.

אישורים למתן אשראי במסגרת קרן ב'

4. (א) אדם המבקש אשראי ממוסד בנקאי במסגרת קרן ב' (להלן — הלווה) יגיש בקשה לקרן ב' במישרין או באמצעות מוסד בנקאי.
- (ב) הקרן תדון בבקשה רק אם ימצא בידיה דוח כספי של הלווה, מאושר על ידי רואה חשבון, הכולל מאזן שתאריכו אינו עולה על 9 חודשים לפני תאריך הבקשה (או תקופה ארוכה יותר שהקרן הסכימה לה), דוח רווח והפסד ותלוקת רווחים, חשבון ויצור וחשבון סחר, הכולל לשנה שהסתיימה בתאריך המאזן.
5. (א) הגיש מוסד בנקאי את הבקשה, יינתן האישור למתן האשראי למוסד הבנקאי במישרין. הגיש הלווה את הבקשה, הוא יקבל הודעה אם בקשתו נענתה בחיוב, על הלווה לזוּם פניה שניה ממוסד בנקאי המוכן לתת את האשראי, לשם קבלת אישור למתן האשראי.
- (ב) באישור למתן האשראי יפורטו תנאי האשראי הנוספים לתנאים הקבועים בחוזר זה.

(ג) אישור למתן אשראי יהיה תקף רק אם המוסד הבנקאי יתן את ההלוואה תוך 30 יום מהתאריך שנקבע באישור כתאריך תחילת תוקפו.

תנאי האשראי

5. תנאי האשראי הם:

- (א) שיעור הריבית, אשר הלווה ישלם למוסד הבנקאי, לא יעלה על 11% לשנה, על בסיס קונטוקורנטי. המוסד הבנקאי לא יגבה מהלווה הוצאות ועמלות המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.
- (ב) מועד הפרעון יהיה כנקוב באישור, במועד אחד או לשיעורין.

מקורות קרן ב'

6. מקורות קרן ב' הם:

- (א) ניכיון שטרות: מוסד בנקאי רשאי לבצע ניכיון שטרות בבנק ישראל באופן שיתרת הניכיון בכל יום לא תעלה על 20% מיתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית), אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי קרן ב'. בתמורה לניכיון השטרות ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 1.5% לשנה. הנהלים בדבר ניכיון שטרות ייקבעו לפי הצורך על ידי מחלקת הבנקאות של בנק ישראל.
- (ב) פטור מגזילות: סכום השווה ל-20% של יתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית) אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי קרן ב' ייחשב כהלוואה שניתנה באישור המפקח על הבנקים לפי סעיף 8 להוראות בנק ישראל (נכסים גזילים), תשל"א — 1971 (להלן — הוראות הגזילות).
- (ג) אשראי מאמצעים עצמיים: יתרת האשראי תמומן על ידי הבנק מאמצעיו העצמיים.

ניכיון עודף

7. עלתה יתרת השטרות שנוכו על ידי מוסד בנקאי, כאמור בסעיף 6(א) (כשהיא מחושבת לפי ממוצע שבועי של נתונים יומיים) על הסכום המותר לפי אותו סעיף (כשהוא מחושב לפי אותו ממוצע), ייחשב ההפרש כניכיון משנה מעל למותר לצורך סעיף 9 להוראות הנזילות. על הפרש זה ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 15% לשנה, נוסף על הריבית האמורה בסעיף 6(א) לעיל.

פרעון מוקדם של האשראי

8. פרע הלווה את האשראי למוסד הבנקאי כולו או מקצתו, לפני מועד הפרעון הנקוב באישור הקרן, תקטן ביום הפרעון יתרת האשראי במסגרת הקרן.

ביטול האשראי

9. הקרן רשאית, לפי שיקול דעתה, לבטל בכל עת את האישור למתן האשראי על ידי מסירת הודעה על כך למוסד הבנקאי. האשראי יחדל להיות אשראי במסגרת הקרן עם פרעונו על ידי הלווה, אך לא יאוחר מ-30 יום מיום משלוח ההודעה האמורה.

דיווח

10. על הבנק לדווח למפקח על הבנקים על הלוואות שנתן במסגרת קרן ב' כדלקמן:
- (א) בדוח הנזילות השבועי: יתרת ההלוואות במסגרת קרן ב' לפי הנתונים לכל יום עסקים בשבוע.

(ב) דוח יתרות לפי לווים: יוגש לפי דרישת המפקח על הבנקים.
(ג) נקבעו באישור תנאים מיוחדים שקיומם בזמן קבוע או בזמן שאינו קבוע בעתיד, ידווח הבנק לפי דרישת המפקח על הבנקים על קיומם או אי קיומם של תנאים אלה במועדם.

תחילה והוראות מעבר

11. (א) תחילתו של פרק זה תהיה ב-29 ביוני 1972.
(ב) לפני יום תחילתו של פרק זה יודיע המפקח לכל מוסד בנקאי אילו הלוואות תיכלנה במסגרת קרן ב'.

מאיר חת
המפקח על הבנקים

י"א בתמוז תשל"ב
23 ביוני 1972

הקרן למימון הון חוזר לחקלאות

כל לי

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן למימון הון חוזר לחקלאות (להלן — קרן למימון החקלאות).
2. הקרן למימון החקלאות אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון למימון הון חוזר לחקלאות, אשר מקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים בחזורי בנק ישראל.
3. כל אישור או פעולה אחרת של הקרן למימון החקלאות ייעשו בכתב, על ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו, מלבד האישורים הנמנים בסעיף 5 להלן, שמשרד החקלאות יתנם.

אישורים למתן אשראי במסגרת הקרן למימון החקלאות

4. (א) בנק ישראל ומשרד החקלאות יקבעו את סכום האשראי, שינתן במסגרת הקרן למימון החקלאות וחלוקתו.
(ב) משרד החקלאות יודיע לחקלאים ולמפעלים חקלאיים (להלן — לווים) בדבר הכללתם במסגרת הקרן למימון החקלאות ובדבר סכום האשראי שהם יכולים לקבל במסגרת הקרן.
(ג) לעתים, יינתן האישור למתן האשראי למוסד הבנקאי על ידי המפקח על הבנקים, ולעתים, על ידי משרד החקלאות. בהודעתו ללווים, יסביר משרד החקלאות למי יש לפנות לקבל אישורים.
5. (א) לווה שקיבל הודעה ממשרד החקלאות, יזום פנייה ממוסד בנקאי, המוכן לתת לו את האשראי, לשם קבלת אישור הקרן למתן האשראי.
(ב) האישור למתן הלוואות יפרט את תנאי האשראי הנוספים לתנאים הקבועים בחוזר זה.
(ג) אישור למתן אשראי יהיה תקף רק אם המוסד הבנקאי יתן את ההלוואה תוך 30 יום מהתאריך שנקבע באישור כתאריך תחילת תוקפו.

תנאי האשראי

6. תנאי האשראי הם:
(א) שיעור הריבית, אשר הלווה ישלם למוסד הבנקאי, לא יעלה על 11% לשנה, על בסיס קונטו קורבנטי. המוסד הבנקאי לא יגבה מהלווה הוצאות ועמלות המהוות, למעשה, ריבית מוסווית;
(ב) מועד הפרעון יהיה כנקוב בגוף האישור, במועד אחד או לשיעורין.

מקורות הקרן למימון החקלאות

7. מקורות הקרן למימון החקלאות הם:

(א) ניכיון שטרות: מוסד בנקאי רשאי לבצע ניכיון שטרות בבנק ישראל באופן שיתרת הניכיון בכל יום לא תעלה על 10% מיתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית), אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן למימון החקלאות. בתמורה לניכיון השטרות ישלם המוסד הבנקאי ריבית בשיעור של 1.5% לשנה. הנהלים בדבר ניכיון שטרות ייקבעו לפי הצורך על ידי מחלקת הבנקאות של בנק ישראל.

(ב) פטור מנזילות: סכום השווה ל-45% של יתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית), אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן למימון החקלאות, ייחשב כהלוואה, שניתנה באישור המפקח על הבנקים לפי סעיף 8 להוראות הנזילות;

(ג) אשראי מאמצעים עצמיים: יתרת האשראי תמומן על ידי המוסד הבנקאי מאמצעיו העצמיים.

ניכיון עודף

8. על תה יתרת השטרות שנוכו על ידי מוסד בנקאי, כאמור בסעיף 6(א) (כשהיא מחושבת לפי ממוצע שבועי של נתונים יומיים), על הסכום המותר לפי אותו סעיף (כשהוא מחושב לפי אותו ממוצע), ייחשב ההפרש כניכיון שטרות מעל המותר לצורך סעיף 9 להוראות הנזילות. על הפרש זה ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 15% לשנה, נוסף על הריבית האמורה בסעיף 6(א) לעיל.

פרעון מוקדם של ההלוואה

9. פרע הלווה את ההלוואה למוסד בנקאי כולה או מקצתה לפני מועד הפירעון הנקוב באישור הקרן למימון החקלאות, תקטן, ביום הפירעון בפועל, יתרת האשראי במסגרת הקרן למימון החקלאות.

ביטול האשראי

10. הקרן למימון החקלאות רשאית, לפי שיקול דעתה, לבטל בכל עת את האישור למתן האשראי על ידי מסירת הודעה על כך למוסד הבנקאי. האשראי יחדל להיות אשראי במסגרת הקרן עם פרעונו על ידי הלווה, אך לא יאוחר מ-30 יום מיום משלוח ההודעה האמורה.

דיווח

11. על המוסד הבנקאי לדווח למפקח על הבנקים על הלוואות שנתן במסגרת הקרן למימון החקלאות כדלקמן:

(א) בדוח הנזילות השבועי: יתרת ההלוואות במסגרת הקרן למימון החקלאות ויתרת פיקדון הממשלה, לפי הנתונים לכל יום עסקים בשבוע;

(ב) דוח יתרות לפי לווים או לפי מטרות: יוגש לפי דרישת המפקח על הבנקים;

(ג) נקבעו באישור תנאים מיוחדים שקיומם בזמן קבוע או בזמן שאינו קבוע בעתיד, דיווח הבנק לפי דרישת המפקח על הבנקים על קיומם או אי קיומם של תנאים אלה במועדם.

תחילה והוראות מעבר

12. (א) תחילתו של פרק זה ב-29 ביוני 1972;

(ב) לפני יום תחילתו של פרק זה יודיע המפקח לכל מוסד בנקאי אילו הלוואות תיכלנה במסגרת הקרן למימון החקלאות.

מ א י ר ח ת
המפקח על הבנקים

י"א בתמוז תשל"ב
23 ביוני 1972

הקרן הכללית לאשראי מכוון

כל ל י

1. חוזר זה קובע את ההוראות בדבר מתן אשראי במסגרת הקרן הכללית לאשראי מכוון (להלן — הקרן הכללית).
2. הקרן הכללית אינה בגדר גוף משפטי או תאגיד. המונח נקבע כמסגרת למתן אשראי מכוון, אשר מקורותיו, תנאיו ונהליו נקבעים בחזורי בנק ישראל.
3. כל אישור או פעולה אחרת של הקרן הכללית ייעשו בכתב על ידי המפקח על הבנקים, או על ידי מי שהוסמך לכך על ידיו.

אישורים למתן אשראי במסגרת הקרן הכללית

4. (א) אדם המבקש אשראי ממוסד בנקאי במסגרת הקרן הכללית (להלן — הלווה) יגיש בקשה לקרן במישרין או באמצעות מוסד בנקאי.
(ב) הגיש מוסד בנקאי את הבקשה, יינתן האישור למתן האשראי למוסד הבנקאי במישרין. הגיש הלווה את הבקשה, הוא יקבל הודעה אם בקשתו נענתה בחיוב, ועל הלווה ליוזם פניה שניה ממוסד בנקאי המוכן לתת את האשראי, לשם קבלת אישור למתן האשראי.
(ג) האישור למתן האשראי יפרט את תנאי האשראי הנוספים לתנאים הקבועים בפרק זה.
(ד) אישור למתן אשראי יהיה תקף אם המוסד הבנקאי יתן את ההלוואה תוך 30 יום מהתאריך שנקבע באישור כתאריך תחילת תוקפו.

תנאי האשראי

5. תנאי האשראי הם:
(א) שיעור הריבית, אשר הלווה ישלם למוסד הבנקאי, לא יעלה על 11% לשנה, על בסיס קונטוקורנטי. המוסד הבנקאי לא יגבה מהלווה הוצאות ועמלות המהוות, למעשה, ריבית מוסווית.
(ב) מועד הפרעון יהיה כנקוב באישור, במועד אחד או לשיעורין.
(ג) הקרן הכללית רשאית לדרוש מכל מפעל, המבקש או שקיבל אשראי, במסגרת הקרן, להגיש לקרן דוח כספי שלו, מאושר על ידי רואה חשבון, הכולל את הפרטים הנחוצים לחישוב זכויותיו של המבקש לקבל אשראי במסגרת הקרן. סירב המפעל להגיש את הדוח הכספי לפי דרישת הקרן, רשאית הקרן לסרב לתת לו אישור למתן הלוואה, או לבטל אישור קיים בהתאם לסעיף 9.

מקורות הקרן הכללית

6. מקורות הקרן הכללית הם:
(א) ניכיון שטרות: מוסד בנקאי רשאי לבצע ניכיון שטרות בבנק ישראל באופן שיתרת הניכיון בכל יום לא תעלה על 15% מיתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית) אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן הכללית. תמורת ניכיון השטרות ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 1.5% לשנה. הנהלים בדבר ניכיון שטרות ייקבעו על ידי מחלקת הבנקאות של בנק ישראל.
(ב) פטור מזבילות: סכום השווה ל-35% של יתרת האשראי (קרן בלבד, ללא ריבית) אשר המוסד הבנקאי נתן כדין לפי תנאי הקרן הכללית ייחשב כהלוואה, שניתנה באישור המפקח על הבנקים לפי סעיף 8 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשל"א—1971 (להלן — הוראות הנזילות).
(ג) אשראי מאמצעים עצמיים: יתרת האשראי תמומן על ידי הבנק מאמצעיו העצמיים.

ניכיון עודף

7. עלתה יתרת השטרות שנוכו על ידי מוסד בנקאי, כאמור בסעיף 6(א) (כשהיא מחושבת לפי ממוצע שבועי של נתונים יומיים) על הסכום המותר לפי אותו סעיף (כשהוא מחושב לפי אותו ממוצע), ייחשב ההפרש כניכיון משנה מעל למותר לצורך סעיף 9 להראות הנוזילות. על הפרש זה ישלם המוסד הבנקאי לבנק ישראל ריבית בשיעור של 15% לשנה, נוסף על הריבית האמורה בסעיף 6(א) לעיל.

פרעון מוקדם של האשראי

8. פרע הלווה את האשראי למוסד הבנקאי כולו או מקצתו לפני מועד הפרעון הנקוב באישור הקרן, תקטן ביום הפרעון יתרת האשראי במסגרת הקרן הכללית.

ביטול האשראי

9. הקרן הכללית רשאית, לפי שיקול דעתה, לבטל בכל עת את האישור למתן האשראי על די מסירת הודעה על כך לבנק. האשראי יחדל להיות אשראי במסגרת הקרן הכללית עם פרעונו על ידי הלווה, אך לא יאוחר מ-30 יום מיום משלוח ההודעה האמורה.

דיווח

20. על הבנק לדווח למפקח על הבנקים על הלוואות, שנתן במסגרת הקרן הכללית כדלקמן:
(א) בדוח הנוזילות השבועי: יתרת הלוואות במסגרת הקרן הכללית על פי הנתונים לכל יום עסקים בשבוע.
(ב) דוח יתרות לפי לווים: יוגש על פי דרישת המפקח על הבנקים.
(ג) נקבעו באישור תנאים מיוחדים, שקיומם בזמן קבוע או בזמן שאינו קבוע בעתיד, ידווח הבנק על פי דרישת המפקח על הבנקים על קיומם או אי קיומם של תנאים אלה במועדם.

תחילה והוראות מעבר

11. (א) תחילתו של פרק זה תהיה ב-29 ביוני 1972.
(ב) לפני יום תחילתו של פרק זה יודיע המפקח לכל מוסד בנקאי אילו הלוואות תיכללנה במסגרת הקרן הכללית.

מאיר חת
המפקח על הבנקים

י"א בתמוז תשל"ב
23 ביוני 1972

5. ניהול בנקאי תקין

דרכי פעולתו של דירקטוריון של מוסד בנקאי

בעקבות דיון במועצה המייעצת של בנק ישראל, ולאחר התייעצות בועדה המייעצת בענינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ברצוני להביא בפניכם את עמדותי ביחס לדרכי פעולתו של דירקטוריון של מוסד בנקאי הדרושות להבטחת ניהולם התקין של עסקיו.

1. הרכב הדירקטוריון

על הדירקטוריון לכלול מספר מספיק של דירקטורים או ממלאי מקום של דירקטורים שמקום מושבם בישראל, כדי שיוכל למלא את תפקידיו על-פי החוק וההנחיות שלהלן. מספר זה צריך להיות, בדרך כלל, לפחות מחצית חברי הדירקטוריון.

2. תכיפות ישיבות הדירקטוריון
בדרך כלל, על הדירקטוריון להתכנס לישיבות אחת לחודש. האציל הדירקטוריון מסמכויותיו לועדת הנהלה כאמור בסעיף 5, תתכנס ועדת הנהלה לפחות פעם בחודש, והדירקטוריון יתכנס לפחות שלוש פעמים בשנה.
3. נוכחות ישיבות הדירקטוריון
חבר דירקטוריון, שאינו משתתף בישיבות במשך תקופה של שנה או שאינו מיוצג בהן על ידי ממלא מקומו, אינו יכול להיחשב כמי שממלא כראוי את תפקידו.
4. נושאים שיש לדון בהם בישיבות דירקטוריון
בנוסף לענינים הקבועים בחוק, על הדירקטוריון לדון ולהחליט בנושאים הבאים:
- (א) מינוי פקידים בכירים;
 - (ב) ביצוע השקעות קבועות, הן במקרקעין והן בנכסים אחרים;
 - (ג) מתן אשראים גדולים, או התחייבויות אחרות לחשבון לקוחות, בסכומים העולים על מינימום מסוים שייקבע בהחלטת הדירקטוריון;
 - (ד) מתן אשראי לסוגיו, לבעלי ענין בבנק, לדירקטורים או לפקידים בכירים, בסכומים העולים על מינימום מסוים שייקבע בהחלטת הדירקטוריון;
 - (ה) אירועים חריגים בעסקי הבנק;
 - (ו) פעולות הביקורת הפנימית של המוסד ודוחות המתקבלים מן המפקח על הבנקים;
 - (ז) דוחות של רואי החשבון של המוסד;
 - (ח) תקציב ההכנסות וההוצאות של המוסד ומעקב שוטף אחר ביצועו בפועל.
- הדירקטוריון של כל מוסד בנקאי יקבע נהלים מפורשים בדבר הענינים הנ"ל שעל הנהלת המוסד לדווח עליהם לדירקטוריון ולהביאם לפניו להחלטה. המבקר הפנימי ורואי החשבון של מוסד זכאים להופיע לפני הדירקטוריון או ועדת משנה שלו.
5. ועדת הנהלה
אם מספר חברי הדירקטוריון או הרכבו אינם מאפשרים לכנסו לפחות אחת לחודש ואם תקנות המוסד מאפשרות זאת, רשאי הדירקטוריון להאציל מסמכויותיו בענינים המפורטים בסעיף 4 לועדת הנהלה.
- (א) הדירקטוריון ימנה מתוך חבריו ועדת הנהלה של ארבעה לפחות, כאשר לפחות שניים לא יהיו עובדי המוסד.
 - (ב) דיווח על כל החלטות ועדת הנהלה יימסר למליאת הדירקטוריון.
 - (ג) אין להאציל לועדת הנהלה את הסמכות למנות מנהל כללי או סגניו.
6. דיווח למפקח על הבנקים
מוסד בנקאי ידווח מיד למפקח על הבנקים על הענינים הבאים:
- (א) שנוי בהרכב הדירקטוריון (לרבות ממלאי מקום);
 - (ב) הרכב ועדת הנהלה ושנויים בו;
 - (ג) הנהלים של הדירקטוריון לפי סעיף 4 לעיל ושנויים בהם.

תיווך מוסדות בנקאיים בעסקי ביטוח

הוראות פרק זה מבהירות את עמדתי בדבר התיווך בעסקי ביטוח של מוסדות בנקאיים, שקבעתי על דעת הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי הבנקאות.

1. לא יחייב מוסד בנקאי את לקוחותיו לבצע ביטוח שאיננו מיועד להבטיח את האינטרסים שלו במתן השירות הבנקאי המבוקש על ידי לקוחותיו.
2. לא יתנה מוסד בנקאי מתן שירות בנקאי בביצוע ביטוח באמצעותו או באמצעות גוף הקשור עמו. אולם רשאי מוסד בנקאי לעמוד על כך שיבוצעו ביטוחים, להנחת דעתו, בקשר עם מתן שירותיו.
3. על אף האמור בסעיף 2 לעיל, רשאי מוסד בנקאי להתנות את מתן שירותיו בביצוע ביטוחים באמצעותו או באמצעות גוף הקשור עמו, אם מחמת אופי העסקה יש חשיבות מיוחדת למוסד הבנקאי, או יתרון ברור ללקוח, בביצוע הביטוח במסגרת סידור כולל. לדעתי, יש מקום לסידור באמצעות המוסד הבנקאי במקרים דלהלן:
 - (א) ביטוח עסקי יהלומים;
 - (ב) ביטוח רכוש הנמצא בחזקתו של המוסד הבנקאי;
 - (ג) ביטוח ימי בקשר למימון יבוא ויצוא.
4. היה מחיר הביטוח באמצעות הסידור הכולל נמוך מזה של לקוח בודד, על המוסד הבנקאי לחייב את הלקוח רק בהוצאות הביטוח בצירוף הוצאות ניהול סבירות. מוסד בנקאי יודיע ללקוח, לפי ביצוע הביטוח, כי הביטוח יבוצע באמצעות סידור כולל.
5. על אף האמור בסעיף 3(ג) לעיל, אין מקום לסידור באמצעות המוסד הבנקאי, אם הציע הלקוח הסדר ביטוח להנחת דעתו של המוסד הבנקאי.
6. הוראות מיוחדות בדבר ביטוח נכסים על ידי בנקים למשכנתאות מובאות בחוזר נפרד.

מ א י ר ח ת
המפקח על הבנקים

ל' באב תשל"ב
10 באוגוסט 1972

כללים למתן הלוואות על ידי בנקים למשכנתאות: עמלות,
חיוכים שונים וביטוח נכסים

מ ב א

1. בעקבות סקר שנערך על ידינו בנושא: "עמלות וחיוכים שונים ותנאי ביטוח נכסים ע"י הבנקים למשכנתאות" מצאנו, כי קיימים הבדלים רבים בנושאים אלה בין הבנקים השונים הגורמים לאי-הבנות ולתלונות מצד הציבור — מקבלי ההלוואות. לאחר דיון עם נציגי הבנקים למשכנתאות, בו השתתפו גם נציגי האוצר, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, הוחלט לקבוע כללים למתן הלוואות ע"י הבנקים למשכנתאות (להלן "הבנקים").
הכללים הבאים תואמו עם הרשויות המוסמכות במשרד האוצר, המטפלות בענייני הבנקים למשכנתאות והם נקבעו גם על דעתם.
עם זאת, רשאי כל בנק להעניק ללווים תנאים נוחים מאלה הנקובים להלן בפרק זה.

2. הכללים יחולו על הלוואות הניתנות ע"י הבנקים מכל המקורות (להלן — "הלוואות"), לרכישת דירות מגורים (ללא הגבלה בסכום ההלוואה) ועל הלוואות לרכישת מבנים אחרים, כגון: בתי מלאכה, חנויות וכיו"ב, שסכומן אינו עולה על 100 אלף ל"י. בפרק זה "הלוואות מכוונות" פירושו — הלוואות הניתנות — במלואן או בחלקן — ע"י הבנקים:

- (1) מפיקדונות למתן הלוואות של רשויות ממשלתיות, הסוכנות היהודית, רשויות מקומיות או חברות לפינוי משכנות עוני, או
- (2) על סמך הפניות של אחד הגורמים שנמנו לעיל.

נהלים כלליים למתן הלוואות

3. בעת מתן ההלוואה ימסור הבנק ללווה העתק החוזה, חשבון הכולל פירוט סכום ההלוואה, הניכויים השונים ויתרת סכום ההלוואה העומדת לזכות הלווה, וכן פירוט התשלומים הנוספים שהלווה נתבקש לשלם ישירות בעת קבלת ההלוואה.

4. (א) הבנק רשאי לחייב את הלקוח בריבית מאותו יום בו הועמד סכום ההלוואה בפועל לרשותו ע"י קבלת סכום ההלוואה במישרין, או ע"י העברתו, לפי הוראות הלווה, לזכות המוכר או לגורם אחר.

(ב) אם הבנק מעביר למוכר או לגורם אחר את יתרת סכום ההלוואה, יעשה זאת הבנק ללא ניכויים נוספים, הנובעים מהיחסים שבין הבנק לבין המוכר, (כגון: "דמי שריון"), או בין המוכר לבין גורם אחר (כגון: "דיסאג'יו").

5. גביית אגרה לרישום בעלות על מקרקעין גבה בנק מהלווה סכום משוער של תוספת מס כמשמעותה בחוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג—1963 (להלן — "תוספת המס"), יעביר הבנק את סכום תוספת המס, בצירוף הצהרתו של הלווה כנדרש לפי החוק, למנהל מס שבח מקרקעין תוך שבעה ימים מיום גבייתו, וישלח ללווה העתק הקבלה על התשלום.

6. גביית אגרה לרישום משכנתה

(א) גבה בנק מהלווה את סכום האגרה לרישום משכנתה, ולא השתמש בסכום זה, או בחלק ממנו, למטרה שנקבעה, או שלא העבירו לאוצר, יחזיר הבנק ללווה את היתרה, במועד רישום המשכנתה או פדיונה.

(ב) החזיק הבנק בסכום האגרה הנ"ל או בחלק ממנו במשך תקופה העולה על 12 חודש, ישלם הבנק ללווה, החל מיום הגבייה, ריבית על היתרה הנ"ל בשיעור של 9% לשנה, וזאת במועד רישום המשכנתה או פדיונה.

(ג) הוסיף הבנק את סכום האגרה הנ"ל לסכום ההלוואה (במקום גבייתו במוזמנים) וחישב ריבית על הסכום המוגדל של ההלוואה, ינהג הבנק לגבי סכום האגרה כאילו שולם ע"י הלווה במוזמנים, כמפורט בסעיפי המשנה (א) ו-(ב) לעיל.

עמלות וחיובים שונים

7. עמלה חד-פעמית

(א) בנק לא יגבה עמלה חד-פעמית לגבי הלוואה פרט למקרים שעבורם קיבל אישור מוקדם על כך מאת החשב הכללי (כאשר מקור ההלוואה הוא פיקדון ממשלה או כספי אגרות חוב), מאת המפקח על מטבע חוץ (כאשר מקור ההלוואה הוא כספים במטבע חוץ), או מאת המפקח על הבנקים — לגבי יתר המקורות.

לצורך סעיף זה ייחשב כעמלה חד-פעמית כל שיעור מוגדל של ריבית, שהבנק גובה בשנה הראשונה, העולה על שיעור הריבית הרגיל, שהבנק גובה בשנים שלאחריה.

(ב) כאשר בנק גובה עמלה חד-פעמית, בהתאם לאישור שקיבל כאמור, יפרט בחוזה את הריבית האפקטיבית על ההלוואה כאשר העמלה מצורפת לריבית. לחילופין, יינתן לכל לווה אישור בכתב על הריבית האפקטיבית כנ"ל, שיצורף לחוזה ההלוואה. בעת פירעון מוקדם של ההלוואה, יחזיר הבנק ללווה חלקי יחסי מהעמלה החד-פעמית שגבה.

8. עמלה להבטחת משכנתאות ("דמי שריון")

(א) הבנק לא יגבה עמלה זו לגבי הלוואות מכוונות.

(ב) הבנק לא יגבה עמלה זו מהלווה לגבי הלוואות בלתי מכוונות.

9. חיוב הלקוח בעד החזרת הוצאות,

עמלות, שירותים ודמי ניהול חשובים

(א) יש לבטל את כל החיובים השונים שהיו נהוגים בבנקים, ובמקומם יהא הבנק רשאי לחייב את הלווה ב"חיוב חד-פעמי" לכיסוי הוצאותיו הרגילות.

(ב) סכום החיוב החד-פעמי ייקבע כדלקמן:

(1) אם הבנק אינו עומד בהוצאה ממשית בקשר להערכת הנכס הממושכן, ייקבע החיוב הנ"ל בשיעור של 0.5% מסכום ההלוואה, אך החיוב לא יעלה על 100 ל"י. ניתן לקבוע חיוב מינימלי בסך של 50 ל"י.

(2) אם הבנק עומד בהוצאה ממשית בקשר להערכת הנכס הממושכן, ייקבע החיוב הנ"ל בשיעור של 0.75% מסכום ההלוואה, אך החיוב לא יעלה על 150 ל"י. ניתן לקבוע חיוב מינימלי בסך של 75 ל"י.

(ג) נוסף לחיוב החד-פעמי כנ"ל רשאי הבנק לחייב את הלווה בעד החזרת ההוצאות המיוחדות הבאות בלבד:

(1) ביול חוזה;

(2) הוצאות נסיעה מיוחדת, שנערכה לפי בקשת הלווה;

(3) הוצאות הקשורות בהחזרת שיק של הלווה, שלא כובד ע"י הבנק הנמשך;

(4) הוצאות הקשורות בגביית סכומים בפיגור;

(5) העברות תשלומים של הלווה באמצעות הסניפים של הבנקים המסחריים (דמי גוביינה);

(6) הוצאות הקשורות בפתחת תיק ההלוואה, כאשר הלווה מבטל את בקשתו לקבלת ההלוואה (אם הבנק לא גבה מן הלקוח חיוב חד-פעמי).

סכומי החיוב כנ"ל לא יעלו על ההוצאות הממשיות שהיו לבנק, וזאת כנגד הודעת חיוב מתאימה.

10. עמלת פירעון מוקדם

(א) בנק לא יגבה עמלת פירעון מוקדם לגבי הלוואות מכוונות.

(ב) מומלץ לבנקים לבטל עמלה זו גם לגבי הלוואות בלתי מכוונות. החליט בנק לא לקבל המלצה זו, רשאי הוא לגבות עמלת פירעון מוקדם, השווה לריבית של 60 יום בניכוי סכום השווה לריבית עבור תקופת ההודעה המוקדמת, לדוגמה: כאשר העביר הלווה הודעה מוקדמת של חודש על כוונתו לפרוע את ההלוואה, לא תעלה עמלת הפירעון המוקדם על ריבית של חודש אחד.

ביטוח נכסים

בהמשך לאמור בחוזר בנושא: "תיווך מוסדות בנקאיים בעסקי ביטוח", מפורטות בזה הנחיות נוספות בגידון:

11. ביצוע הביטוח

- (א) על הבנק לדאוג לביטוח הנכס הממושכן, לצורך שמירת האינטרסים שלו ושל הלווה.
- (ב) אם הביטוח יבוצע באמצעות הבנק, ייעשה הדבר לפי הכללים המפורטים בסעיף 12 להלן.
- (ג) רשאי לווה — אם רצונו בכך — לבטח את הנכס הממושכן בעצמו (במקום הביטוח באמצעות הבנק), בתנאים הבאים:
- (1) הבנק יהיה מבוטח נוסף;
 - (2) הביטוח ייעשה ל-5 שנים לפחות, ללא זכות ביטול אלא בהסכמת הבנק;
 - (3) הלווה יציע לבנק הסדר סביר לחידוש סדיר של הביטוח בתקופת ההלוואה.

12. תנאי הביטוח באמצעות הבנקים

- אם הבנק יבצע את ביטוח הנכס על חשבון הלווה, עליו לפעול לפי התנאים הבאים:
- (א) פוליסה כללית
הביטוח ייעשה באמצעות "פוליסה כללית", שתיערך בין הבנק לבין חברות הביטוח, שתבטיח את זכויות הבנק והלווה כאחד.
- (ב) היקף הכיסוי
סוג הביטוח יהיה ביטוח מקיף של בניינים, תוך ביטול הגבלת סעיף "חשמל".
- (ג) מתן אישור ללווה — המבוטח (להלן "לווה")
ללווה יינתן אישור חתום מטעם חברת הביטוח על הביטוח שבוצע עבורו. מתן אישור זה יקנה גם ללווה זכות יריבות ישירה בינו לבין המבטח.
- (ד) מתן תקציר ללווה
ללווה יינתן תקציר של התנאים הכלליים של הפוליסה, שיכלול, בין היתר, את הפרטים הבאים:
- (1) נתונים בדבר "הפוליסה הכללית" הקיימת בין הבנק לבין המבטח (מספר, תאריך, וכו');
 - (2) תיאור היקף הכיסוי הניתן;
 - (3) פירוט הצעדים שהלווה חייב לנקוט בהם בעת הצורך, אם ניוק הנכס הממושכן;
 - (4) הסבר בדבר הסיכונים שאינם מכוסים ע"י "הפוליסה הכללית", ושעל הלוקח לכסות בעצמו אם רצונו בכך (כגון: תכולת דירה, צד ג' וכו').

(ה) ערך הנכס שיבוטח

הביטוח יבוצע לפי ערך הנכס — ללא קרקע.
אם תחול עלייה ניכרת בערך הנכס המבוטח תוך תקופת הביטוח, יודיע על כך הבנק ללווה בנפרד, תוך הדגשה, כי על הלווה להגדיל את סכום הביטוח בשיעור מתאים, והבנק יפעל בהתאם, אם יודיע הלווה על הסכמתו לכך. ניתן לראות במדד מחירי תשומה בבנייה למגורים מודד לעליה בערך הנכס.

בהדעה ללווה יודגש, כי על הלווה לבדוק אם העליה הכללית הנ"ל משקפת את העליה הספציפית של רכוש, ואם לאו עליו להודיע לבנק על סכום הביטוח המוגדל הרצוי לו.

(ו) שיעור הפרמיה

השיעור השנתי של הפרמיה על דירות מגורים לא יעלה על 0.8% לשנה מסכום הביטוח, בתוספת הוצאות ביול, אך ללא כל חיובים נוספים, וזאת אם תקופת הביטוח היא ל-5 שנים. אם תקופת הביטוח היא פחות מ-5 שנים, לא יעלה השיעור על 1% לשנה כנ"ל.

(ז) תשלומי הפרמיה ע"י הלווה

פרמית הביטוח תשולם יחד עם התשלום השוטף. אם יחולו פיגורים בתשלום הפרמיה, רשאי הבנק לחייב את הלקוח בריבית פיגורים.

(ח) הודעה שנתית ללווה על מצב ביטוח הנכס

הבנקים יודיעו ללווים, אחת לשנה, באמצעות החשבון השנתי (ראה סעיף 13 להלן) או באמצעות פנקס התשלומים, על מצב הביטוח של הנכס הממושכן (התקופה, הפרמיה וסכום הביטוח).

הוראות שונות

13. חוברת הסברה

כל בנק יפיץ חוברת הסברה עבור הלווים, בה יפורטו תנאי המשכנתאות, סדרי קבלת ההלוואות, שיעור הריבית, אופן חישוב הריבית, החיובים הנוספים, ריבית פיגורים, סדרי הפירעון ועוד. יש לנסח את החוברת בלשון מובנת לציבור הרחב, תוך הימנעות משימוש במינוח משפטי-טכני.

14. חשבון שנתי

כל בנק ישלח ללווים, החל בשנה המסתיימת ב-31.12.72, חשבון שנתי, שיכלול את הנתונים הבאים:

(א) פירוט התשלומים של הלווה בשנה החולפת;

(ב) יתרת ההלוואה לסוף השנה לפי מרכיביה השונים — קרן, ריבית, הפרשי הצמדה, ריבית פיגורים וכו';

(ג) נתונים על מצב ביטוח הנכס.

15. תחילה והוראות מעבר

(א) תחילתם של כללי חוזר זה — לאחר 30 יום מיום פרסומם, למעט סעיפים 12, 13, שתחילתם לאחר 6 חודשים מיום פרסום חוזר זה.

(ב) הסעיפים 5, 6 (א) ו-7 (ב) יחולו גם על הלוואות שניתנו לפני יום תחילת החוזר.

(ג) לצורך סעיף 7 (א), יוכרו גם האישורים שניתנו לפני יום תחילת החוזר.

מ א י ר ח ת

המפקח על הבנקים